

รายละเอียดเกี่ยวกับเกษตรกร สรุปรูปปัญหา และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรรมกำแพงเพชร จำนวน ๖๔ ครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย ผู้เลี้ยงสุกรพันธุ์ ๔๐ ราย ชกรขุน ๒๔ ราย เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการระยะเริ่มแรก ดำเนินงานโครงการประมาณหนึ่งปีเศษ เกษตรกรบางคนเข้าร่วมโครงการได้มากกว่าหนึ่งปี แต่บางคนเริ่มเข้าร่วมโครงการตอนต้นปี ๒๕๒๓ และการจัดชั้นที่กรรายละเอียดเกี่ยวกับผลตอบแทนของเกษตรกรสิ้นสุดเพียงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๓ ดังนั้นการศึกษาถึงผลตอบแทนของเกษตรกรจึงมีจำกัด บางรายอาจจะยังไม่มีการได้ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม^๑สัมภาษณ์เกษตรกรในโครงการ ดังต่อไปนี้ คือ

รายละเอียดเกี่ยวกับเกษตรกร

โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรรมกำแพงเพชร ประกอบด้วยสมาชิกในโรงเรียนสุกรพันธุ์ ๔๐ ครอบครัว และสมาชิกสุกรขุน ๒๔ ครอบครัว การคัดเลือกเกษตรกรเพื่อเลี้ยงสุกรแต่ละอย่าง มีวัตถุประสงค์ต่างกัน กล่าวคือ การเลี้ยงสุกรพันธุ์ ควรใช้คนที่มีสุขภาพดีแข็งแรง อายุอยู่ระหว่าง ๒๔-๔๐ ปี มีความขยันเอาใจใส่ดูแลสุกรอย่างสม่ำเสมอ สาเหตุที่ต้องคัดเลือกคนที่มีอายุไม่มากเกินไป เนื่องจากสุกรพันธุ์ มีทั้งพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ และลูกสุกร ในบางครั้งแม่สุกรอาจจะท้อง และต้องทำคลอดให้ ถ้าเกษตรกรที่เลี้ยงมีอายุมากเกินไป จะมีความอ่อนเพลีย ไม่แข็งแรง ทำให้ดูแลแม่พันธุ์จำนวน ๔๐ ตัว พ่อพันธุ์ ๒ ตัว และลูกสุกรเล็ก ๆ ไม่ทั่วถึง เพราะจะมีสุกรคลอดทุก ๆ สัปดาห์ ส่วนโรงเรียนสุกรขุนจะจัดให้เกษตรกรที่มีอายุระหว่าง ๓๐-๔๐ ปี เป็นผู้เลี้ยง เนื่องจาก

^๑ดูจากภาคผนวก จ.

สุกรขุนเลี้ยงง่ายกว่า เพียงแต่ให้อาหารและดูแลให้สุกรกินอาหารและไม่เป็นโรค นับว่าเป็นการ
เพียงพอสแล้ว ไม่ต้องคอยเฝ้าสุกรและช่วยการคลอดเหมือนสุกรพันธุ์

ตารางที่ ๖.๑

เปรียบเทียบอายุเกษตรกรของโรงเรือนสุกรพันธุ์และสุกรขุน

รายการ	สุกรพันธุ์		สุกรขุน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี	๑๖	๔๐	๑	๔.๑๖
อายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี	๑๙	๔๗.๕	๗	๒๘.๑๗
อายุระหว่าง ๔๑-๖๐ ปี	๕	๑๒.๕	๑๖	๖๖.๖๗
รวม	๔๐	๑๐๐	๒๔	๑๐๐

จากตารางที่ ๖.๑ จะเห็นได้ว่า อายุของเกษตรกรด้านสุกรพันธุ์ ระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี มีถึงร้อยละ ๔๐ ส่วนสุกรขุนมีเพียงร้อยละ ๔.๑๖ เกษตรกรอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี ด้านสุกรขุน มีเพียงร้อยละ ๒๘.๑๗ ส่วนด้านสุกรพันธุ์มีร้อยละ ๔๗.๕ และอายุระหว่าง ๔๑-๖๐ ปี สมาชิกของสุกรขุนมีมากถึงร้อยละ ๖๖.๖๗ ส่วนทางด้านสุกรพันธุ์มีเพียงร้อยละ ๑๒.๕

จำนวนบุตรทางด้านโรงเรือนสุกรพันธุ์มีเพียง ๑-๓ คน ส่วนทางด้านสุกรขุนมีประมาณ ๓-๗ คน เนื่องจากเกษตรกรทางด้านสุกรพันธุ์ส่วนใหญ่ทำการสมรสและอยู่ร่วมกันเพียงไม่กี่ปี สำหรับด้านการศึกษาและความรู้ทางช่างฝีมือ ไม่แตกต่างกันมากนัก

สำหรับอาชีพของสมาชิกทั้ง ๒ แห่ง ก่อนร่วมโครงการ ส่วนใหญ่จะเป็น ทำนาและรับจ้าง ทางด้านสุกรขุน อาชีพทำนามีมากเป็นอันดับแรก และอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพรอง ส่วนทางด้านสุกรพันธุ์ ส่วนใหญ่อายุน้อยกว่า มีอาชีพรับจ้างมากกว่าทำนา

สำหรับรายได้ของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการ ด้านสุกรขุนมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง ๔๕๐-๒,๕๐๐ บาท ส่วนทางด้านสุกรพันธุ์มีรายได้ระหว่าง ๔๐๐-๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน ภายหลัง

จากการเข้าร่วมโครงการ ปรากฏว่าเกษตรกรมีรายได้ประมาณ ๑,๒๐๐-๒,๒๐๐ บาทต่อเดือน หรือเฉลี่ยเดือนละ ๑,๗๐๐ บาท สาเหตุที่มีรายได้น้อย เนื่องจากการผลิตยังมีไม่เต็มที่ โรงเรือนที่เลี้ยงจึงอาจจะมีสุกรไม่เต็มโรงเรือน

แต่สำหรับในปี ๒๕๒๓ นี้ เมื่อได้มีการเลี้ยงครบเต็มโรงเรือน จะมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ ๒,๕๐๐ บาท และเกษตรกรบางรายในบางเดือนอาจจะมีรายได้ถึงประมาณ ๓,๕๐๐ บาทต่อเดือน นอกจากรายได้ดังกล่าวแล้ว ค่าเช่า ค่าใช้ไฟฟ้าในบ้านพักของเกษตรกร ทางโครงการไม่ได้เรียกเก็บ จึงถือเป็นรายได้อีกส่วนหนึ่งของเกษตรกรด้วย

สำหรับค่านายจ่ายของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการ มีค่าใช้จ่ายประมาณ ๖๐๐-๑,๗๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่ค่อนข้างต่ำอาจจะเป็นไปได้ เนื่องจากเกษตรกรทำนาได้ จึงไม่ต้องซื้อข้าวสาร ทำให้ค่าใช้จ่ายต่อครอบครัวไม่สูงนัก ส่วนค่าใช้จ่ายของเกษตรกรภายหลังจากที่ได้ร่วมโครงการ จากการสอบถามในระหว่างเดือนเมษายน ๒๕๒๓ ปรากฏว่าเกษตรกรมีรายได้มากขึ้น และได้ซื้อเครื่องรับโทรทัศน์เป็นเครื่องใช้ภายในบ้านประมาณ ๔ เครื่อง วัสดุการจัดซื้อได้ใช้วิธีผ่อนส่งเป็นระยะเวลา ๑.๕ ถึง ๒ ปี จะเห็นได้ว่าเกษตรกรเมื่อมีรายได้มากขึ้น บางคนจะทำการซื้อเครื่องใช้จำพวกโทรทัศน์ รถจักรยานสองล้อ ซึ่งทำให้เห็นว่าเกษตรกรมีรายได้มากขึ้น ดังนั้นทางโครงการจึงควรให้ความรู้และส่งเสริมในด้านการออมทรัพย์ และรายได้ส่วนหนึ่งควรจะใช้เป็นค่าบำรุงการศึกษาของบุตร เพื่อให้มีความรู้มากขึ้น ดังนั้นทางเจ้าหน้าที่ของโครงการจึงได้ริเริ่มการสอนหนังสือแก่บุตรของเกษตรกรในตอนเย็นภายหลังจากเลิกงานแล้ว โดยจัดแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ตามระดับการศึกษาของเด็ก ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ๑ ถึงมัธยมศึกษา ๑ การให้ความรู้ดังกล่าว เป็นการเพิ่มเติมการศึกษาให้กับเด็กที่ศึกษาเล่าเรียนตอนกลางวันอยู่แล้ว ส่วนหนึ่งอีกส่วนหนึ่งเป็นการให้ความรู้กับเด็กที่ต้องช่วยพ่อแม่ทำงานในตอนกลางวันและไม่ได้ศึกษาที่โรงเรียน ผลการให้ความรู้ดังกล่าว นอกจากจะเกิดประโยชน์แก่เด็กซึ่งเป็นบุตรของเกษตรกรแล้ว เจ้าหน้าที่ของโครงการจะได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

หนี้สินของเกษตรกร จากการสอบถามปรากฏว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ คำนสุกรขุน มีเกษตรกรที่มีหนี้สินเพียง ๒ ราย เป็นจำนวนเงิน ๒,๐๐๐ และ ๕,๐๐๐ บาท ส่วนทางค่านสุกรพันธุ์ มีเพียง ๓ ราย เป็นจำนวน ๓,๐๐๐ บาท ๕,๐๐๐ บาท และ ๗,๐๐๐ บาท จำนวนรายที่มีหนี้สิน

มีเพียง ๕ ราย ส่วนหนึ่งเกษตรกรอาจจะไม่ได้เปิดเผยความจริงทั้งหมด หนี้สินของเกษตรกร ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ ปรากฏว่า ทางด้านสุกรพันธุ์ เกษตรกรมีหนี้สินมากขึ้น เพราะมี รายได้ดีพอสมควร จึงได้จัดซื้อเครื่องรับโทรทัศน์ วิทยุ ด้วยวิธีผ่อนชำระ กรณีนี้ทางโครงการ ควรพยายามส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เงินจากรายได้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด สำหรับลักษณะ การกู้เงิน ก่อนเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่กู้มาจากญาติพี่น้องและพ่อค้า แต่ภายหลังจากร่วมโครงการ ส่วนใหญ่จะกู้จากพ่อค้า ด้วยการซื้อสินค้าผ่อนชำระ เป็นต้น

ความคิดเห็นจากการร่วมโครงการ

เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบบ้านพักที่ทำด้วยอิฐบล็อก มีสองชั้น ซึ่งทำให้อากาศเย็น และมีความแข็งแรงทนทาน สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น เกษตรกรประมาณร้อยละ ๕ ของเกษตรกรที่ตอบคำถามบอกว่าจะย้ายออกจากโครงการไปอยู่บ้านเกิดเดิม ส่วนอีกร้อยละ ๙๕ ชอบที่จะอยู่ร่วมทำงานกับโครงการ และคิดว่าจะอยู่จนครบอายุสัญญา เกษตรกรส่วนใหญ่ตอบว่าชอบการเลี้ยงสุกร เพราะสุกรที่เลี้ยงสะอาด เลี้ยงง่าย ทำให้ผลิตผลิตภัณฑ์ ไม่มีเกษตรกรที่ให้คำตอบว่าไม่ชอบการเลี้ยงสุกร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะไม่ได้บอกตามความจริง แต่จากการสัมภาษณ์ เกษตรกรส่วนใหญ่จะตอบด้วยความภาคภูมิใจในผลผลิตลูกสุกร หรือจำนวนสุกรขุนที่นำออกจำหน่าย

ปัญหาในการร่วมงานกับสมาชิกเกษตรกรคนอื่น มีปัญหาระหว่างสมาชิกสุกรพันธุ์และสุกรขุน เนื่องจากจำนวนลูกสุกรที่ทางสมาชิกของโรงเรียนสุกรพันธุ์ผลิตได้มากกว่าจำนวนโรงเรียนสุกรขุนที่จะรับเลี้ยงไว้ได้ ดังนั้นทางเจ้าหน้าที่จึงกำหนดให้ฝากไว้เลี้ยงเป็นการชั่วคราว เพื่อจำหน่ายลูกสุกรอายุประมาณ ๔-๑๒ สัปดาห์แก่พ่อค้าต่อไป การที่สมาชิกสุกรขุนได้ช่วยเลี้ยง โดยไม่ได้รับผลตอบแทน จึงทำให้ไม่อยากช่วยเหลือ แต่กรณีนี้ทางผู้บริหารโครงการได้แก้ปัญหาด้วยการเฉลี่ยผลตอบแทนให้แก่เกษตรกรตามระยะเวลาการเลี้ยง ข้อขัดแย้งดังกล่าวจึงได้ยุติ

เกี่ยวกับการบริหารโครงการ เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าดี เมื่อได้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ แล้ว ทางผู้บริหารโครงการได้จัดให้นัดประชุมเกษตรกรเดือนละประมาณ ๒ ครั้ง เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับด้านสุกร เช่น การเขียนรายงานประจำวัน ประจำสัปดาห์ เพื่อให้เกษตรกรทำให้ถูกต้องขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการเลี้ยง เป็นต้น

สำหรับเหตุผลที่เกษตรกรได้รับผลตอบแทนดีขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่จะให้คำตอบเกือบทั้งหมด ๓ ข้อ คือ กล่าวว่าการผลตอบแทนดีขึ้น เพราะสุกรที่เลี้ยงเป็นสุกรพันธุ์ดี เลี้ยงง่าย และเจริญเติบโตรวดเร็ว อาหารที่เลี้ยงสุกรเกษตรกรให้ความเห็นว่า เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สุกรเจริญเติบโตเร็ว เพราะอาหารที่มีประโยชน์ และเกษตรกรต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิด จึงจะทำให้ได้สุกรสภาพดี เช่น ถ้าสุกรตัวใดตัวหนึ่งเป็นโรคที่ไม่ร้ายแรงบางชนิด ก็ควรแยกไว้ต่างหาก และทำการรักษา จะได้ไม่สูญเสียสุกรดังกล่าว

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรดังกล่าว ในระหว่างเดือนเมษายน ๒๕๒๓ ซึ่งการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ครบหนึ่งปี และบางรายเริ่มเข้าเลี้ยงสุกรเพียง ๓ เดือน จึงอาจจะมีส่วนที่ทำให้ข้อมูลดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดของเกษตรกร ทำให้ได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และอาจจะเกิดขึ้น ซึ่งจะได้หารือแก้ไขต่อไป และนอกจากนี้ ทำให้ทราบความคิดเห็นของเกษตรกรซึ่งเป็นผลดีต่อผู้บริหารของโครงการ เพื่อพิจารณาดำเนินการจัดการโครงการให้ดีขึ้นเป็นลำดับ จะเป็นผลให้นำมาซึ่งความสงบเรียบร้อย ความสามัคคี และความเจริญก้าวหน้าของโครงการสืบไป

ปัญหาและอุปสรรคของโครงการฟาร์มกุ่มแห่งเพชร

โครงการหมู่บ้านเกษตรกรมุ่มกุ่มแห่งเพชร เป็นโครงการตัวอย่างที่เป็นโครงการระบบเบ็ดเสร็จ กล่าวคือ เป็นโครงการที่มีการปลูกพืชไร่ที่สามารถใช้เป็นอาหารสัตว์ได้ และในขณะเดียวกันมีการเลี้ยงสุกร ซึ่งนอกจากจะใช้อาหารสัตว์สำเร็จรูปแล้ว ยังใช้พืชที่ปลูกเป็นอาหารได้ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วเหลือง เป็นต้น แปลงปลูกพืชไร่ก็จะได้รับประโยชน์จากมูลสุกร ใช้เป็นปุ๋ยคอกในแปลงเพาะปลูก ทำให้สามารถลดต้นทุนค่าปุ๋ยได้ การที่โครงการฟาร์มกุ่มแห่งเพชรได้ริเริ่มจัดตั้ง โดยมีลักษณะของโครงการบางประการที่แตกต่างจากโครงการหมู่บ้านเกษตรกรมหนองหว้า ที่เป็นโครงการของบริษัทในเครือของบริษัทกรุงเทพฯ อาหารสัตว์ จำกัด โครงการนี้มีสิ่งพิเศษที่โครงการอื่นยังไม่มี คือระบบชลประทานที่ใช้ในโครงการ ซึ่งเป็นระบบการให้น้ำที่ทันสมัยมาก ขณะนี้โครงการได้เริ่มงานตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ แต่เริ่มมีผลผลิตอย่างแท้จริงในราวกลางปี ๒๕๒๒ และในปี ๒๕๒๓ จะมีผลผลิตเต็มปี ซึ่งจะมีข้อมูลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การริเริ่มโครงการและการดำเนินงานตามโครงการแนวใหม่ในระบบเบ็ดเสร็จเช่นนี้ ตามสภาพข้อเท็จจริงมีใช้ว่าจะสามารถกระทำได้โดยง่าย ตรงกันข้าม กลับต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ นาฬิการ ซึ่งต้องคอยปรับและแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ในด้านการลงทุนด้านพืชไร่ ทั้งเครื่องจักรและระบบชลประทานซึ่งมีมูลค่าสูง นับเป็นการทำทลายด้วยการลงทุนที่สูงมาก จากการศึกษาโครงการฟาร์มกำแพงเพชรเป็นโครงการที่ใหญ่ ประกอบด้วยสมาชิกของโครงการ ๖๔ ราย คือ สมาชิกสุกรพันธุ์ ๔๐ ราย สมาชิกสุกรขุน ๒๔ ราย อยู่ในพื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกด้วย ซึ่งเป็นพื้นที่แปลงใหญ่ประมาณ ๓,๔๙๒ ไร่ การอยู่ร่วมกันในโครงการจึงเสมือนหนึ่งเป็นครอบครัวใหญ่ ซึ่งคนภายในครอบครัวมาจากสถานที่ต่าง ๆ กัน ย่อมมีอุปนิสัย ความเป็นอยู่ ความต้องการไม่เหมือนกัน ดังนั้นการบริหารงานโครงการย่อมจะมีอุปสรรคในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งจะขอแยกกล่าวเป็นด้านสุกร และด้านพืชไร่ ดังต่อไปนี้ คือ

ก. ปัญหาทางด้านสุกร

๑. การผลิตสุกร ต้องประกอบด้วยพันธุ์สุกรที่ดี มีคุณภาพ การให้อาหารสัตว์ที่มีคุณค่าทางอาหาร รวมทั้งการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะได้ผลผลิตที่ดี จากที่ตั้งของโครงการในจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีระยะทางห่างจากแหล่งอาหารสัตว์ที่กรุงเทพมหานคร และที่ลำพูน เป็นระยะทางที่ห่างไกลพอกัน อาหารสัตว์ที่ใช้ในโครงการเป็นอาหารสัตว์จากผู้ผลิตในจังหวัดลำพูน ปัญหาของโครงการคือ ต้องเสียค่าขนส่งอาหารเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีเล้าสุกรถึง ๖๔ เล้า และมีสุกรที่เลี้ยงไม่ต่ำกว่า ๖,๐๐๐ ตัว ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวัตถุดิบนี้ ทางโครงการทราบดี จึงมีนโยบายการปลูกพืชที่ใช้เป็นอาหารสัตว์ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง เป็นส่วนหนึ่งของโครงการตั้งแต่ระยะเริ่มต้น

๒. การจัดการด้านบริหาร การเลี้ยงสุกรในโครงการ ตามข้อกำหนดของโครงการเดิม ให้มีการเลี้ยงสุกรพันธุ์ ๔๐ โรงเรือน สุกรขุน ๔๐ โรงเรือน เพื่อว่าผลผลิตที่เป็นลูกสุกรจะได้กระจายไปเลี้ยงตามโรงเรือนสุกรขุนในจำนวนที่พอเหมาะ เจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถในการจัดการ ได้คำนวณจำนวนผลผลิตจากโรงเรือนสุกรพันธุ์ ๔๐ โรงเรือน ที่เลี้ยงถึงระยะ ๔ สัปดาห์ เมื่อนำไปเลี้ยงในโรงเรือนสุกรขุน ๔๐ โรงเรือน เป็นจำนวนที่พอเหมาะ สุกรจะไม่ล้มมากเกินไป จำนวนโรงเรือน แต่ข้อเท็จจริงในการสร้างโรงเรือนสุกรขุน ปรากฏว่าก่อสร้างเพียง ๒๔ หลัง

ส่วนอีก ๑๖ หลัง มีนโยบายให้สร้างในเขตจังหวัดลพบุรี เพื่อไม่ไกลจากตลาดเกินไป แต่ในปี ๒๕๒๓ นี้ ยังไม่ได้เริ่มก่อสร้าง ทั้งนี้อาจจะมีปัญหาบางประการ จึงทำให้ต้องเลื่อนการก่อสร้างออกไป

การคำนวณจำนวนลูกสุกรที่ผลิตได้ต่อการเลี้ยงสุกรขุน ๑ รุ่น

ผลผลิตลูกสุกร ๑ เดือนได้ ๗ ครอก ๆ ละ ๘ ตัว	=	๕๖ ตัวต่อหลัง
จำนวนลูกสุกรที่ผลิตได้ ตามระยะเวลาที่เลี้ยงสุกรขุน		
ประมาณ ๑๖ สัปดาห์ = ๔ เดือน	=	๒๒๔ ตัวต่อหลัง
โรงเรือนสุกรพันธุ์ ๔๐ หลัง จะผลิตได้สุกร	=	๘,๙๖๐ ตัว
โรงเรือนสุกรขุน ๒๔ หลัง บรรจุได้หลังละ ๒๐๐ ตัว	=	๔,๘๐๐ ตัว
สุกรส่วนที่เกินกว่าจำนวนโรงเรือน	=	๔,๑๖๐ ตัว

จะเห็นได้ว่ามีจำนวนสุกรที่เกินมีประมาณ ๔,๑๖๐ ตัว ต่อการเลี้ยง ๑ รุ่น โดยข้อเท็จจริง ถ้าสุกรยังเล็กอยู่ โรงเรือนหนึ่งสามารถบรรจุสุกรได้มากกว่า ๒๐๐ ตัว แต่เมื่อโตขึ้นจำนวนสุกรควรลดลงให้ได้พอเหมาะกับขนาดของโรงเรือน ดังนั้นทางโครงการจึงมีการจำหน่ายสุกรเพศผู้ในระหว่างอายุ ๔-๒๔ สัปดาห์ ส่วนเพศเมียเลี้ยงไว้เป็นแม่พันธุ์ต่อไป

๓. ปัญหาระหว่างสมาชิกโรงเรือนสุกรพันธุ์และโรงเรือนสุกรขุน จากข้อ ๒.

ที่กล่าวถึงปริมาณลูกสุกรที่ผลิตได้มีมากเกินกว่าจำนวนโรงเรือนสุกรขุนที่จะเลี้ยงได้ ทางโครงการจึงได้นำสุกรที่อายุ ๘ สัปดาห์ขึ้นไป ฝากไว้ให้สมาชิกโรงเรือนสุกรขุนเลี้ยงเป็นการชั่วคราว เพื่อนำออกจำหน่าย ช่วงระยะเวลาการเลี้ยงอาจจะเป็น ๒-๔ สัปดาห์ ทางโรงเรือนสุกรพันธุ์จะได้ผลตอบแทนจากการผลิตสุกรเมื่อนำสุกรมาเลี้ยงในโรงเรือนสุกรขุน แต่เมื่อนำสุกรที่เลี้ยงชั่วคราวออกจำหน่าย สมาชิกของโรงเรือนสุกรขุนไม่ได้รับผลตอบแทน เพราะเลี้ยงสุกรยังไม่ครบถึงระยะเป็นสุกรขุน สมาชิกของโรงเรือนสุกรขุนจึงเกิดความไม่พอใจ เพราะเสียเวลาและแรงงานโดยไม่ได้ผลตอบแทน

๔. ปัญหาและอุปสรรคอีกประการหนึ่ง เป็นปัญหาที่เกิดจากตัวของเกษตรกรเอง ตั้งแต่เริ่มรับหลักการของโครงการ การปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อผูกพัน ตลอดจนปฏิบัติตามข้อกำหนด

การอนุญาตให้เพาะปลูกพืชอะไรบ้างในโครงการ และข้อกำหนดการเลี้ยงสุกร ซึ่งได้กำหนดเป็นหลักให้ปฏิบัติตามเหมือนกันทุกคน บางกรณีอาจจะขัดแย้งกับประสบการณ์ ความเคยชิน ความรู้ และนิสัยดั้งเดิมของเกษตรกร เช่น ในโรงเรือนสุกรแต่ละหลัง กำหนดให้เกษตรกรเตรียมอ่างน้ำ ข่า เชื้อที่โครงการเป็นผู้จัดหาให้ เพื่อใช้ฆ่าเชื้อทั้งมือและขา ก่อนที่จะเข้าไปในโรงเรือน หรือการกำหนดให้ทำความสะอาดโรงเรือนอยู่เสมอ การดูแลการให้อาหาร ให้อาหารที่พอกินในแต่ละวัน เพื่ออาหารจะได้ไม่เหลือและหมักหมมกลายเป็นของเสีย อันจะเป็นเหตุให้ต้นทุนการผลิตสูง และมีผลให้สุกรมีคุณภาพไม่ดีหรือป่วยได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรือนสุกรพันธุ์ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด มิฉะนั้นอาจจะทำให้พ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ หรือลูกสุกรที่คลอดตายได้ง่าย

๕. ปัญหาการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิกของโครงการ ทุกโครงการที่ก่อตั้งขึ้น และมีเกษตรกรเป็นสมาชิกของโครงการ สมาชิกเหล่านี้แม้ว่ามีบ้านพักอาศัยที่ดี ความเป็นอยู่ดีขึ้น มีรายได้ดีก็ตาม แต่เมื่ออยู่ประมาณ ๑ ปี หรืออาจจะยังไม่ครบปีก็ตาม เกษตรกรบางคนอาจจะขอออกจากการเป็นสมาชิกของโครงการ ซึ่งอาจจะด้วยเหตุผลที่ว่า อยากรายได้ที่อยู่ใหม่ อยากรจะประกอบอาชีพอื่น หรืออาจมีเหตุผลจำเป็นบางประการ ปัญหาของทางโครงการคือต้องฝึกสมาชิกคนใหม่ แต่ปัญหานี้ถ้าหากไม่มีการเข้าออกมากเกินไป ทางโครงการก็สามารถดำเนินโครงการต่อไปได้

๖. การบันทึกข้อมูลด้านบัญชีและด้านสถิติ เนื่องจากโครงการเริ่มจะดำเนินการยังไม่ครบ ๒ ปี ในระยะแรกมีปัญหาบ้าง เนื่องจากเกษตรกรต้องร่วมมือในการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนสุกร การให้อาหาร การใช้ยา รวมทั้งการคัดทิ้งสุกรด้วยสาเหตุต่าง ๆ ถ้าเกษตรกรไม่ปฏิบัติตามที่กำหนด จะทำให้ข้อมูลที่ได้อคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ต่อมาภายหลังเมื่อเกษตรกรเริ่มเคยชิน และรู้ว่าควรแจ้งรายละเอียดด้านใดบ้าง ปรากฏว่าข้อมูลที่จดบันทึกถูกต้องขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากแผนกสถิติต้องรายงานรายละเอียดเกี่ยวกับสุกร โดยสรุปเป็นสปีดท์ และสรุปเป็นรายเดือน ดังนี้คือ

รายงานสรุปต่อสปีดท์

- ๑) รายงานการผสมพันธุ์
- ๒) รายงานการตั้งท้อง ๒๑ วัน

- ๓) รายงานการตั้งท้อง ๔๒ วัน
- ๔) รายงานการตั้งท้อง ๘๔ วัน
- ๕) รายงานการคลอด
- ๖) รายงานการคัดทิ้งสุกรในฟาร์ม
- ๗) รายงานการตายสุกรนอกฟาร์ม
- ๘) รายงานการหย่านม
- ๙) รายงานการไช้ยาและวัคซีน
- ๑๐) รายงานจำนวนลูกสุกรอายุ ๒๑ วัน
- ๑๑) สรูปสุกรในรอบสัปดาห์
- ๑๒) สรูปสุกรพันธุ์ สุกรขุนคองเหลือ
- ๑๓) รายงานสุกรทดแทน

สรุปเดือน

- ๑) จำนวนลูกสุกรเกิด แยกเป็นหลัง และรวมทุกหลัง
- ๒) จำนวนลูกสุกรหย่านม " "
- ๓) จำนวนสุกรส่งออก " "
- ๔) น้ำหนักสุกรที่ส่งออก " "
- ๕) รายงานประสิทธิภาพของฟาร์มกำแพงเพชร
- ๖) สรูป สุกรพันธุ์ สุกรขุน คองเหลือ

๗. ช่องทางการจำหน่าย เนื่องจากสุกรของโครงการฟาร์มกำแพงเพชรเป็นผลจากการผสมพันธุ์ของ แลนด์เรซ ลาร์จไวท์ และดอร์ค ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มีเนื้อมากกว่ามัน สภาพซากดี สุกรสองสายที่ได้อาจจะคิดเป็นพันธุ์ได้ ปัญหาด้านตลาดที่จะจำหน่ายสุกรนั้นไม่มี เนื่องจากสุกรของทางโครงการเป็นที่ต้องการของลูกค้า แม้ลูกค้าที่อยู่ระยะทางไกลยังได้ขอให้ทางโครงการจัดส่งให้ เช่น ที่ภาคใต้ทางโครงการเคยส่งไปจำหน่าย ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายสุกรมีดังนี้คือ

ก) ถนนที่ใช้ในการขนส่ง เริ่มจากการส่งสุกรออกจากฟาร์ม ถนนในระยะประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ก่อนจะถึงอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นถนนลูกรังส่วนใหญ่ มีลักษณะขรุขระ และถนนในบางเส้นทางในแต่ละจังหวัดมีสภาพที่ไม่ดีนัก ทำให้สุกรที่ส่งไปถึงลูกค้าบอบช้ำบ้าง กรณีนี้ทางฝ่ายจัดจำหน่ายสุกรของโครงการตระหนักดี และได้พยายามหาวิธีที่จะป้องกันเพื่อให้สุกรบอบช้ำน้อยที่สุด

ข) สุกรที่คัดทิ้ง จากการตาย หรืออาจจะมียาพิษแกร็นไมโตตามอัตราที่ควรเจริญเติบโต ทางโครงการมีปัญหาในการจัดจำหน่าย เพราะลูกค้าอยู่ไกล การจำหน่ายในกรณีนี้ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ถ้าบรรทุกครั้งละจำนวนน้อย

ข. ปัญหาทางด้านพืชไร่

๑. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพดินของโครงการ เนื่องจากเป็นดินซึ่งเดิมบางส่วนเป็นป่าโปร่ง บางส่วนใช้ปลูกข้าว ปลูกอ้อย ซึ่งเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ไม่เพียงพอ ทำให้ทางโครงการต้องใช้ปุ๋ย ปุ๋ยคอก เป็นจำนวนมากเพื่อปรับสภาพ การปรับสภาพของดินนี้ต้องใช้เวลาประมาณ ๒-๓ ปี ดังนั้นในระยะแรกจึงทำการเพาะปลูกไม่ได้ผลเท่าที่ควร

๒. ปัญหาอันเกิดจากธรรมชาติ ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วว่า พื้นที่แปลงเพาะปลูกของโครงการเป็นที่ลุ่ม ดังนั้นน้ำที่ท่วมในหมู่บ้านต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้พื้นที่โครงการ ก็จะไหลมาที่บริเวณโครงการ เนื่องจากลักษณะทางไหลของน้ำแต่เดิมนั้นจะไหลผ่านโครงการเพื่อออกสู่แม่น้ำโขง ดังนั้นในระยะที่มีน้ำท่วมมาก ๆ น้ำจะระบายไม่ทัน จึงเกิดมีน้ำท่วมและขังอยู่ในแปลงของทางโครงการ ทำให้พืชที่เพาะปลูกได้รับความเสียหาย และนอกจากนี้ ทำให้ระยะเวลาที่จะปรับสภาพดินให้สมบูรณ์ ต้องใช้ระยะเวลาที่นานกว่าเดิม น้ำที่ท่วมจะพัดพาเอาปุ๋ยและความสมบูรณ์หน้าดินไปด้วย

๓. การจัดการและการวางแผนการเพาะปลูกของผู้เชี่ยวชาญคนเดิมในระหว่างปี ๒๕๒๒ ยังทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร เช่น เมื่อมีการเตรียมดินเพื่อการเพาะปลูก โดยใส่ปุ๋ยไว้ แต่ขณะเดียวกันต้องหยุดเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูกด้วย ถ้าไม่หยุดเมล็ดพันธุ์ในระยะที่กำหนด จะทำให้ปุ๋ยที่ใส่ นั้นช่วยให้หญ้าเจริญเติบโต รวมทั้งวัชพืชต่าง ๆ ด้วย

๔. การใช้เครื่องจักรกลและระบบชลประทานที่ทันสมัย ถ้าสามารถจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ได้ผลผลิตที่คุ้มกับต้นทุนของเครื่องจักรรวมทั้งต้นทุนของระบบชลประทานด้วย ถ้าสามารถทำการเพาะปลูกได้ผลเป็นระยะเวลาติดต่อกันหลาย ๆ รุ่น เช่น ในสหรัฐอเมริกา สามารถปลูกข้าวโพดได้ผลผลิตประมาณ ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ แต่ขณะนี้ทางโครงการได้ใช้งานประมาณ ๕๐-๖๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ดังนั้นการบริหารการเพาะปลูกจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะต้นทุนของอุปกรณ์และระบบชลประทานประมาณ ๘ ล้านบาท ถ้าดำเนินงานไม่ได้ผลจะทำให้เกิดความเสียหายในการจ่ายชำระหนี้สินส่วนที่บริษัทฯ นำมาลงทุน

๕. การจกบันทึกข้อมูล ปัญหาการจกบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการเพาะปลูก ในระหว่างปี ๒๕๒๒ ปรากฏว่าการจกบันทึกไม่ละเอียดเพียงพอ กล่าวคือ ต้องทราบว่า การเริ่มต้นเตรียมดินเป็นของแปลงใด พื้นที่เท่าใด วันที่เริ่มเพาะปลูก การใช้น้ำมันของเครื่องจักรกลในการเตรียมดิน ปลูก หว่านปุ๋ย ฉีดยา รวมทั้งอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยากำจัดวัชพืช ทั้งหมดนี้ ผู้จกบันทึกต้องบันทึกอย่างละเอียด เพื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขที่ประมาณการไว้ แต่ปรากฏว่าในระหว่างปี ๒๕๒๒ ได้จกบันทึกตัวเลขในลักษณะรวม จึงไม่ทราบว่า ต้นทุนการปลูกที่มากนั้นเพราะสาเหตุใด เช่น ใช้เมล็ดพันธุ์หรือใช้ปุ๋ยมากเกินไป เป็นต้น

ข้อได้เปรียบและข้อดีของโครงการฟาร์มกำแพงเพชร

จากการดำเนินการโครงการฟาร์มกำแพงเพชร เป็นระยะประมาณ ๒ ปี นอกจากจะมีปัญหาและอุปสรรคในหลาย ๆ ด้านแล้ว ทางโครงการฟาร์มกำแพงเพชรมีข้อได้เปรียบหลายประการ ซึ่งจะช่วยให้ทางโครงการประสบความสำเร็จได้ ดังต่อไปนี้ คือ

ก. ความร่วมมือร่วมใจของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และผลประโยชน์ที่ทุกฝ่ายจะได้รับ ดังต่อไปนี้คือ

๑. เกษตรกรผู้เป็นสมาชิกของโครงการ ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของโครงการ ตั้งแต่เริ่มรับหลักการในการที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิก การฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร การทำสัญญาเงินจากธนาคาร เพื่อนำเงินมาลงทุนในโครงการ และเกษตรกรจะได้รับหลักประกันในเรื่องรายได้เป็นประจำทุก ๆ เดือน โดยมีจำนวนพอเพียงแก่การครองชีพ ทั้งนี้จะได้รับรายได้เป็นผลตอบแทน

ตามจำนวนสุกรที่โอนออกหรือนำออกจำหน่าย นอกจากนี้ เกษตรกรจะได้รับความรู้ด้านการเกษตร การเลี้ยงสุกรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จะได้รับบ้านพัก ๑ หลัง เล้าสุกร ๑ หลัง และที่ดิน ๒๔ ไร่ เมื่อปฏิบัติตามสัญญาครบ ๑๐ ปี

๒. ทางรายการ หน่วยราชการในที่นี้คือส่วนราชการจังหวัดกำแพงเพชร ได้ให้การสนับสนุนการก่อตั้งโครงการ ช่วยในการจัดการด้านสาธารณสุขโรค ซึ่งทำให้โครงการดำเนินงาน ได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว ผลที่ได้จะเป็นการช่วยพัฒนาท้องถิ่น ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ ประชากรมีรายได้และไม่ว่างงาน ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้า และไม่เป็นประเทศด้อยพัฒนาอีกต่อไป

๓. ธนาคารพาณิชย์ เป็นผู้ให้เงินกู้แก่เกษตรกรของโครงการเพื่อเป็นทุนในการ ดำเนินโครงการ มีส่วนช่วยให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง มีที่ดินและทรัพย์สินเป็นของตนเอง และ ทำให้มีรายได้ที่แน่นอน สามารถนำไปใช้เพื่อการยังชีพ การศึกษาของบุตร เป็นต้น ส่วนธนาคาร จะได้รับดอกเบี้ยเงินกู้ และได้รับการชำระคืนเงินกู้

๔. ธุรกิจเอกชน ในที่นี้คือบริษัทกรุงเทพฯ อาหารสัตว์ จำกัด เป็นผู้บริหารโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตทางด้านพืชไร่และสุกร อันเป็นเนื้อสัตว์ที่บุคคลทั่วไปใช้บริโภค สุกรที่ทาง โครงการนำมาเลี้ยงเป็นพันธุ์ที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐาน ผลประโยชน์ที่ทางบริษัทฯ ได้รับคือ การ จำหน่ายอาหารสัตว์ ยาสัตว์ พันธุ์สัตว์ ของบริษัทในเครือ และนอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่า สร้างสรรค์ความเจริญแก่ชนบท และในปี ๒๕๒๓ นี้ ทางบริษัทในเครือของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ ได้ขยายโครงการเพิ่มอีกแห่งหนึ่งคือ โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมแสงพัน อยู่ในจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับโครงการฟาร์มกำแพงเพชร

ข. พันธุ์สุกรของโครงการเป็นพันธุ์ที่ดี มีคุณภาพดีกว่าสุกรทั่วไป พันธุ์ที่ใช้เลี้ยงคือ พันธุ์แลนด์เลซ ลาร์จไวท์ และพันธุ์ตุร็อก สามารถให้ผลผลิตต่อครอกสูงและอยู่รอดมีชีวิต ครอกละ ประมาณ ๔ ตัว

ค. น้ำที่ใช้เลี้ยงสุกร เป็นน้ำจากบ่อบาดาลที่ขุดไว้ประมาณ ๒ บ่อ คือ สุกรพันธุ์ ๑ บ่อ และสุกรขุน ๑ บ่อ ทำให้การเลี้ยงสุกรได้ผลอย่างเต็มที่

ง. เกษตรกรนอกจากจะมีรายได้จากการเลี้ยงสุกรแล้ว สามารถปลูกพืชที่จะเป็นรายได้ของเกษตรกรในที่ดินประมาณ ๔ ไร่เศษ ในบริเวณบ้านพักได้ เช่น ปลูกพืชสวนครัว หรือปลูกพืชที่เป็นร่มเงาของโรงเรือน และใช้เป็นอาหารสัตว์ได้ด้วย เช่น ต้นกระถิน หรือปลูกข้าวโพด ข้าวฟ่าง ในแปลงย่อยนี้ได้

จ. การเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ในปี ๒๕๒๓ นี้ ฝ่ายสถิติได้นำข้อมูลเกี่ยวกับสุกรทั้งหมด บ้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ จากผลการเก็บข้อมูลสุกรพันธุ์ ทำให้ทราบว่า แม่พันธุ์ตัวใดที่ส่งไปให้ลูกค้า มีสายพันธุ์มาจากพ่อแม่พันธุ์อะไรบ้าง เป็นประโยชน์ในการบริการลูกค้าที่ซื้อแม่พันธุ์ไปผสมพันธุ์ นอกจากนี้ จะทำให้ทราบว่าควรจะผสมพันธุ์ตามสายพันธุ์ใดจึงจะดี เช่น พ่อพันธุ์แลนด์ เลซ แม่พันธุ์ลาร์จไวท์ ผสมพันธุ์แล้วได้ลูกสุกรพันธุ์ สมมติว่าได้เพศเมีย เมื่อสุกรโตพอเป็นแม่พันธุ์แล้วนำไปผสมกับพ่อพันธุ์ลาร์จไวท์ จะยังคงได้สุกรพันธุ์ที่ดี เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น ทำให้ทราบประสิทธิภาพของพ่อแม่พันธุ์ ว่าผสมติดก็เปอร์เซ็นต์ มีการตั้งท้องของแม่พันธุ์เป็นสัดส่วนเท่าใดหลังจากผสมพันธุ์ อัตราการคลอดและอยู่รอดโดยเฉลี่ยก็ตัวต่อครอก

ฉ. ผลประโยชน์ต่อส่วนรวม นอกจากทุก ๆ ฝ่ายจะได้รับผลประโยชน์ต่าง ๆ แล้ว โครงการนี้ยังเชื่ออำนาจประโยชน์ให้กับ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นส่วนรวม กล่าวคือ ทำให้ประชาชนได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพสูง เนื้อสัตว์ที่ผลิตได้ตามโครงการนี้จะมีราคายุติธรรมเหมาะสมกับภาวะการครองชีพ เพราะสามารถผลิตได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำ นอกจากนั้นเมื่อผลิตได้มากเกินความต้องการภายในประเทศ ทั้งสุกรและพืชไร่ก็สามารถส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศ ทำให้ลดการขาดดุลทางการค้าได้อีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาและอุปสรรคดังที่ได้กล่าวข้างต้น พอจะสรุปข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

ก. ด้านสุกร

๑. การที่แหล่งวัตถุดิบ คืออาหารสัตว์สำเร็จรูป อยู่ห่างไกลจากโครงการ ทางโครงการ จึงควรจะใช้ผลิตผลจากการเพาะปลูกให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยการซื้อเฉพาะหัวอาหารสัตว์แล้วนำมา

ผสมกับข้าวโพด ข้าวฟ่าง ไร่ข้าว และปลายข้าว ในอัตราที่เหมาะสม โดยสร้างโรงผสมอาหารขึ้น
ในโครงการ วิธีการผสมอาหารเองนี้^๑ ทางโครงการได้เริ่มใช้ในปี ๒๕๒๓ นี้ แล้ว

๒. การสร้างโรงเรือนสุกรขุนเพียง ๒๔ หลัง ไม่พอกับจำนวนสุกรที่โอนมาจาก
โรงเรือนสุกรพันธุ์ จึงทำให้เกิดปัญหาสุกรมีมากกว่าจำนวนโรงเรือน กรณีนี้อาจทำได้ ๒ วิธี คือ

ก) สร้างโรงเรือนเพิ่มในเขตจังหวัดลพบุรี ถ้าทางโครงการไม่มีทุนพอที่จะ
ขยาย หรือไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ช่วยในการจัดการ ก็อาจจะให้บริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ที่มี
กิจการฟาร์มสุกรอยู่แล้วในเขตจังหวัดใกล้เคียง คือในเขตโคราช หรือสึคิ้ว ขยายโรงเรือนสุกร
เพื่อรับโอนสุกรไปเลี้ยงต่อ วิธีนี้ผลกำไรจากการเลี้ยงจะยังเป็นของบริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์

ข) จำหน่ายสุกรในขณะที่ยังไม่ถึง ๒๔ สัปดาห์ วิธีนี้จะทำให้โรงเรือนมีที่ว่าง
พอจะรับโอนลูกสุกรเพิ่มได้ แต่วิธีนี้ผลกำไรต่อตัวจะไม่สูงนัก

๓. กรณีที่นำสุกรอายุ ๔ สัปดาห์ ฝากเลี้ยงที่โรงเรือนสุกรขุนเป็นการชั่วคราว
ปัญหานี้จะหมดไปถ้าขยายโรงเรือนตามข้อ ๒.ก.

๔. เกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดของเกษตรกร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขัดแย้ง
เพราะความเห็นไม่ตรงกัน ให้ใช้วิธีวางกฎเกณฑ์เป็นระเบียบ บอกไว้ว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก เพื่อ
ไม่ต้องเกิดการโต้แย้งกันขึ้น

๕. ปัญหาการเข้าและออกจากโครงการของเกษตรกรเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับทุก
โครงการ แล้วแต่จะมากหรือน้อย ดังนั้นเพื่อจะให้ลดอัตราการเข้าและออก ต้องหาสิ่งจูงใจ เช่น
หาวิธีที่จะเพิ่มรายได้มากกว่าเดิม หรือทำให้เกษตรกรรู้สึกถึงความสำคัญในการที่จะได้เป็นเจ้าของ
บ้านพัก โรงเรือน และที่ดินอีก ๒๔ ไร่ เพียงแต่ตั้งใจ ขยันหมั่นเพียรในการเลี้ยงสุกร และทำให้
เกิดความรู้สึกว่าระยะเวลา ๑๐ ปีนั้นเป็นเวลาที่ดีสั้นมาก

๖. ปัญหาการรายงานของเกษตรกร ต่อมาได้ลดน้อยลงมาก เนื่องจากเกษตรกรเกิดความเคยชิน ทราบว่าเมื่อสุกรตายก็จะจดบันทึกลงในบัตรประจำคอก และการรายงานด้านอื่นปรากฏว่ารายงานได้ดีมากขึ้นกว่าเดิม

๗. กรณีถนน ที่เป็นเส้นทางขนส่งภายในจังหวัดกำแพงเพชร โดยเฉพาะจากประตูทางเข้าของโครงการไปจนถึงในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สภาพถนนยังไม่ดี บางตอนเป็นหลุม ทางโครงการอาจจะขอให้ทางจังหวัดกำแพงเพชรปรับปรุงให้สภาพถนนดีขึ้น

สำหรับกรณีสุกรคัดทิ้ง ทางโครงการได้มีการทดลองทำผลิตภัณฑ์จากเนื้อสุกร (Meat Processing) เช่น หมูหยอง กุนเชียง เป็นต้น ซึ่งนอกจากไม่ต้องเสียต้นทุนโดยไม่ได้ผลประโยชน์ตอบแทนแล้ว ยังกลับมีรายได้จากการจำหน่ายหมูหยองและกุนเชียง

ข. ด้านพืชไร่

๑. สำหรับสภาพดินที่ไม่อุดมสมบูรณ์พอ ให้ใส่ปุ๋ยคอกเป็นระยะ โดยต้องมีวิธีป้องกันไม่ให้หน้าท่วมพัดพาหน้าดินไป การปรับสภาพดินต้องใช้เวลาประมาณ ๒-๓ ปี โดยปลูกข้าวโพด ข้าวฟ่าง หรือถั่วเหลือง เพื่อเป็นการปรับสภาพดินให้เหมาะกับการปลูกพืชเหล่านี้

๒. การป้องกันน้ำท่วมที่ทางโครงการพิจารณาจะนำมาใช้ คือการขุดคูหรือคลองตามเส้นทางการไหลของน้ำที่บริเวณรอบนอกโครงการ วิธีดังกล่าวนี้ต้องพิจารณาถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นว่าเหมาะสมที่จะลงทุนหรือไม่ และที่สำคัญคือ ภายหลังจากที่ได้มีการขุดคลอง ต้องแน่ใจว่าสามารถป้องกันน้ำท่วมได้จริง

๓. ทางโครงการได้เปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญจากบริษัท Doane ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้มีการวางแผนการดำเนินงานการเพาะปลูกตลอดปี ๒๕๒๓ โดยได้กำหนดประมาณการเพาะปลูกข้าวโพด ข้าวฟ่าง และถั่วเหลืองไว้ และประมาณการผลผลิตไว้ เพื่อว่าเมื่อทำการเพาะปลูกจริง จะได้ใช้ตารางดังกล่าวเปรียบเทียบ ซึ่งจะทำให้ทราบว่าต้นทุนสูงเกินไปเพราะใช้วัสดุชนิดใดมากเกินไป และทำให้ทราบถึงสาเหตุที่จำเป็นต้องใช้วัสดุมาก เพราะอาจจะจำเป็นต้องปลูกซ่อมใหม่ และเก็บไว้เป็นสถิติเพื่อการเพาะปลูกครั้งต่อไป

๔. ในระยะปี ๒๕๒๓ นี้ ทางโครงการได้วางแผนการเพาะปลูก ๓ รุ่นต่อปี เพื่อจะได้ใช้เครื่องจักรกลอย่างมีประสิทธิภาพ พื้นที่เพาะปลูกของโครงการประมาณ ๑,๘๐๐ ไร่ ถ้าสามารถบริหารการเพาะปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระยะหนึ่งปี จะปลูกพืชได้ประมาณ ๕,๐๐๐ ไร่ เป็นการใช้น้ำที่ได้คุ้มกับต้นทุนของเครื่องจักร และทำให้ต้นทุนคงที่ต่อไร่ลดลงด้วย

๕. จัดให้มีการจัดบันทึกข้อมูลด้านพืชไร่อย่างละเอียด เริ่มตั้งแต่ การแบ่งแปลงเพาะปลูก พื้นที่แต่ละแปลง วันที่เริ่มปลูก ปริมาณ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และยากำจัดวัชพืช ที่ใช้ในแต่ละแปลง ปริมาณน้ำฝน เชื้อเพลิงที่ใช้ และประมาณวันที่เก็บเกี่ยวไว้ เพื่อจะได้บันทึกผลผลิตต่อไป การจัดบันทึกดังกล่าวควรจะประสานงานกับผู้ควบคุมการผลิตพืชไร่

ผู้เขียนเชื่อว่า ภายหลังที่ปัญหาต่าง ๆ ของโครงการฟาร์มกำแพงเพชรตามที่ได้กล่าวมา ได้รับการแก้ไขแล้ว จะทำให้การบริหารงานทุกอย่างดำเนินไปได้ด้วยดี ทุก ๆ ฝ่าย ทั้งผู้บริหารโครงการ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของโครงการ จะได้รับผลประโยชน์มากขึ้น สมตามวัตถุประสงค์ของโครงการ